

Ds Jaco Zuurmond

6^e van Pasen

Johannes 14, 23 – 29 – bij het delen van brood en wijn

Gemeente van de Levende,

Afgelopen dinsdag vond in de ontmoetingsruimte hierachter een bijzonder gesprek plaats. Het was het afsluitende gesprek van de serie ‘credo-gesprekken’ welke we de voorbije drie jaar hier in de kerk hebben gevoerd. En het was tegelijk de seizoensafsluiting van de gesprekken over secularisatie waar we in de Ontmoetingskerk dit jaar mee zijn begonnen.

Dat was een bijzondere combinatie. Immers, de ‘Credogesprekken’ die gingen over de Apostolische Geloofsbelijdenis, met wortels tot in de 2e eeuw. Ofwel, daar ging het over het oude geloof van de kerk. Over het geloof van gisteren, zogezegd – beluisterd door mensen van vandaag (dat wél).

En in het secularisatiegesprek gaat het om het geloof van morgen. We weten maar al te goed dat, onder invloed van alle hedendaagse kennis, het geloof ook in onszelf aan het veranderen is. Zoals eerder hier al is gezegd: zelfs de meest traditionele gelovige vertrouwt bij een longontsteking eigenlijk toch meer op de werking van penicilline dan op de werking van gebed... En wat doet zo’n verandering met ons geloof – dáár gaat het, in uiterste eerlijkheid, over in de secularisatiegesprekken.

Beide lijnen waren en zijn spannend. Hoe kunnen wij, als mensen van vandaag, nog wat nieuws horen in het geloof van gisteren – en kunnen wij, als mensen van vandaag, verantwoordelijkheid nemen voor het geloof van morgen. En beide gesprekken samengebracht, zoals we dinsdagavond deden, dat werd dubbenspannend. Graag leg ik de centrale gespreksvraag van afgelopen dinsdag hier nog een keer in ons midden. In groepjes gingen we in gesprek over de vraag:

“Als ik vandaag stop met geloven... wat ga ik dan morgen missen?”

En dan niet aan de buitenkant blijven staan... maar al samen etend, bij elkaar en bij onszelf steeds dieper doorvragen – wat mis je nu écht:

- Ik zou het gebed missen. Ook dat éénvoudige gebed bij de maaltijd.
- O ja, wat mis je dan? Wat mis ik dan?
- Iets van structuur, van ritme in m’n leven.
- Wat voor soort structuur dan? Want de wekker blijft ’s ochtends gewoon gaan hoor, als jij ’s avonds niet meer bidt...
- de structuur van een groter verband. Door dat ritme van gebed en kerkgang komt mijn leven in verband te staan met iets dat meer is dan dit leven alleen. Door dat ritme, elke dag, elke week, ga ik mijn leven mijn leven ervaren als meer dan alleen vegeteren en consumeren.
- wat is dat grotere verband dan?

Ja, en dan ga je stamelen. Dan klinken woorden als ‘hemel’. Maar daarover verschilden bij ons aan tafel de beelden nogal. Is dat iets ‘ná’ dit leven? Voor sommigen wel, anderen konden juist met dit woordje ‘hierna’ wat minder. Maar hoe ook, het is iets als een toegevoegde dimensie áán dit leven. Een dimensie van geheimenis. En of het nu ‘hierná’ of meer ‘hierin’ of ‘hierom’ is, die dimensie dóet wat met dit leven. Doet álles met dit leven.

- geloof was, zo ging ons tafelgesprek verder, dat je in gesprek kan zijn met dat geheim. Heel intiem in gesprek... de grote en kleine dingen van jouw eigen leven, gewoon voorleggen aan... ‘God’... Weer zo’n woord ‘God’... wat bedoel je daar dan mee? Weer dat geheimenis. Maar zo abstract als het klinkt, zo concreet is het... Zo concreet dat je met hem in gesprek kunt.
- Geloof is de ervaring van een luisterend oor, waar in uiterste eerlijkheid jouw verhaal verteld mag worden, in volkomen oprechtheid jouw vragen mogen klinken, jouw leven heel gewone leven mag worden gedeeld... en

daarmee wordt het heel gewone heel bijzonder.

- Maar geloof is ook de ervaring van een stem... die antwoord geeft... maar die ook die wegen wijst, die midden in dit leven jou steeds weer roept, dat ook...

Geloven is een relatiewoord... zo werd afgelopen zondag in de Credodienst gezegd.

Door ons geloof komt ons leven in relatie te staan... wordt het 'gerelativeerd'...

En precies dát zouden we toch gaan missen, morgen, als we vandaag ophielden te geloven...

“Wanneer iemand mij liefheeft zal hij zich houden aan wat ik zeg, mijn Vader zal hem liefhebben en mijn Vader en ik zullen bij hem komen en bij hem wonen. (...) En wat jullie mij horen zeggen, zijn niet mijn woorden, maar de woorden van de Vader door wie ik gezonden ben.”

Het zijn bijzondere woorden die klinken in het Evangelie van vandaag. Typische Johannes-woorden. Vol mysterie. Vol geheimenis.

Maar vooral vol... relatie. Vol innige relatie: “Ik en de vader zullen bij hem komen en bij hem wonen”.

En daarmee wordt heel het leven anders. Heel het leven wordt in relatie gesteld – gerelativeerd.

In 1940, kort na het begin van de bezetting in Nederland schrijft ds. Jan Koopmans (ja, familie van – oom Jan zagezegd) een bundel met preekschetsen voor zijn collegapredikanten. Preken in bezettingstijd, hoe gaan we dat doen? Wat kan er nog worden gezegd? Wat móet er worden gezegd?

Onze Evangelietekst van vandaag zal dan klinken op Hemelvaartsdag.

Jan Koopmans wordt eindeloos diep geraakt door de belofte die klinkt in deze verzen:

“Ik kom weer”, zegt Jezus.

Met de Hemelvaart van de Opgestane houdt de relatie niet op. Integendeel. “Ik om weer”. En die belofte staat sindsdien over heel ons leven, over heel onze aardse levenstijd.

“Deze belofte verbindt deze en gene zijde”, zo formuleert Koopmans dan.

“Door de kracht van deze belofte blijft de wereld in stand” (1940!).

“Door de kracht van deze belofte kunnen wij leven in een wereld waarin Jezus niet is.”

En... “wie waarlijk gelooft houdt het misschien wat standvastiger uit” – zo hoopt Koopmans.

Om dan te komen tot de kern van wat hij wil zeggen:

“Dat er een gemeente is, die rekent met het feit dat haar Heer komt, die daarom bepaalde dingen tot geen prijs kan meedoen, en andere dingen tot geen prijs zal nalaten – daarvan gaat een zuiverende, reinigende werking uit over de wereld.”

Zo was het in het bezette Nederland van 1940. Zo is het niet minder in het Europa van 2019.

Nog één puntje tenslotte... -

Hoe kunnen wij als kerk van vandaag ons geloof van morgen voeden?

Dat was een andere grote vraag die wij ons afgelopen dinsdag stelden. Met die vraag konden we hooguit een klein begin maken. Volgend seizoen gaan we daarmee verder.

Vandaag mogen wij ons, dát geloof, geloof voeden... met een klein stukje brood, en een slokje wijn.

Lichaam en bloed dat gedeeld wil worden.

Leven is meer dan 'Ik' alleen – zo vertelt ons dat stukje brood.

Geloven is een relatiewoord.

Laat het zo zijn.

Amen

Over ds Jan Koopmans:

https://nl.wikipedia.org/wiki/Jan_Koopmans

<https://wapenveldonline.nl/artikel/858/wij-hebben-maar-een-vraag-namelijk-of-we-werkelijk-geloven-in-jezus-christus/>

https://issuu.com/vbku/docs/9789023956655_biw_inkijk